

Polska Organizacja Biometanu

Warszawa, dnia 13 kwietnia 2023 r.

Szanowny Pan Minister

Janusz Kowalski

**Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi**

ul. Wspólna 30,
00-930 Warszawa

Dotyczy: projektu ustawy o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie biogazowni rolniczych (nr z wykazu RCL: UD485)

Szanowny Panie Ministrze!

Polska Organizacja Biometanu z uznaniem oraz należytą atencją przyjęła fakt rozpoczęcia prac legislacyjnych w zakresie projektu ustawy o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie biogazowni rolniczych (nr z wykazu RCL: UD485). Propozycje przedstawionych unormowań dotyczą zarówno instalacji OZE wytwarzających energię elektryczną z biogazu rolniczego, jak również takich wykorzystujących biogaz rolniczy do wytwarzania biometanu. Mając jednak na uwadze konieczność uzupełnienia tych propozycji, jako Dyrektor Generalny, poniżej przesyłam uwagi Polskiej Organizacji Biometanu – dalej POB – z uprzejmą prośbą o ich analizę i uwzględnienie w ramach prowadzonego procesu legislacyjnego.

Z pozdrowieniami!

Michał Tarka

Polska Organizacja Biometanu, ul. Mokotowska 33/35, 00-560 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Tomasz Bukowski, Krzysztof Kowalski, Marcin Moks, Marcin Orłowski, Sylwia Stępniewska-Idzior

UZASADNIENIE I OPIS POSTULATÓW

- [1] Mając na uwadze przeprowadzany proces konsultacji publicznych projektu ustawy o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie biogazowni rolniczych (nr z wykazu RCL: UD485) Polska Organizacja Biometanu uznała za zasadne nakreślenie szerszego kontekstu planowanych zmian aniżeli wyłącznie te zawarte w projekcie ustawy. W związku z powyższym oprócz tabeli opasującej szczegółowe komentarze do poszczególnych propozycji unormowań przedstawiono też szerszy dokument opisujący zidentyfikowane przez inwestorów bariery w dwóch kluczowych zakresach:
- 1) integracja instalacji biometanowych z siecią gazową
 - 2) ułatwienia w procesie inwestycyjno-budowlanym
- [2] W Polsce niewątpliwie istnieje duży potencjał produkcyjny biogazu, a w konsekwencji również biometanu. Dla celów produkcji biometanu dominować powinny lokalizacje bogate w odpady, a zarazem z dogodnymi warunkami przyłączenia do sieci gazowej. Przykładowe lokalizacje tego typu to okolice cukrowni, dużych zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego, okolice hodowli zwierząt oraz lokalizacje miejskie, które wdrożyły zaawansowane praktyki w zakresie wykorzystania osadów z oczyszczalni ścieków oraz segregacji biodegradowalnych odpadów. Rozwój tego typu instalacji OZE związany jest jednak z długotrwałym oraz wieloetapowym procesem inwestycyjno-budowlanym, którego uproszczenie przyczyni się do przyspieszenia rozwoju nowych projektów.
- [3] Wielkość instalacji biometanowych zatłaczających gaz do sieci powinna pozwalać na ich efektywną finansowo inwestycję. Zdaniem POB nowoczesne instalacje biometanowe powinny produkować minimum około 5-12 mln m³

biometanu rocznie, co przekłada się na instalacje o mocy zainstalowanej elektrycznej na poziomie 3 – 6 MW.

- [4] W zakresie planowania inwestycji biometanowej deweloperzy oczekują uproszczeń przede wszystkim w procedurach uzyskania decyzji środowiskowej dla większych projektów oraz wyjaśnienia wątpliwości dotyczących małych projektów biometanowych.
- [5] Wprowadzenie korzystnych technicznych możliwości zatłaczania biometanu do sieci jawi się jako główna bariera w rozwoju odpowiedniej liczby tego typu instalacji. Związane jest to przede wszystkim z brakiem dostatecznych zachęt regulacyjnych dla operatorów gazowych sieci dystrybucyjnych w zakresie przyłączania instalacji biometanowych oraz prowadzeniu ruchu sieciowego w oparciu o biometan w postaci odpowiedniej taryfy dystrybucyjnej lub innego rodzaju uzasadnienia ekonomicznego w celu sprawnego przyłączania biogazowni do sieci gazowych. Instalacje biometanowe powinny być zwolnione z części opłat handlowych oraz przyłączeniowych tak, jak pozostałe instalacje OZE w sektorze elektroenergetycznym albo alternatywnie koszty te powinny być uwzględnione w metodyce wyliczania poziomu wsparcia.
- [6] Członkowie POB z satysfakcją przyjęli też propozycje rozwiązań prawnych dotyczących ułatwień w stosowaniu produktu pofermentacyjnego w ramach propozycji zmian wprowadzanych do ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz. U. z 2023 r. poz. 569). W tym zakresie pewnego rodzaju niepewność budzi konieczność określenia w ramach przepisów wykonawczych katalogu surowców służących do produkcji biogazu niezagrażających zdrowiu ludzi, zwierząt lub środowisku. Wydaje się zatem, że stanowi to dodatkowe obostrzenie, które przynajmniej potencjalnie

wyeliminuje możliwość stosowania przynajmniej części substratów kwalifikowanych jako służących od wytwarzania biogazu rolniczego. Ze względu na brak treści rozporządzenia nie jesteśmy zatem w stanie ustosunkować się do zakresu tych substratów, a w związku z tym postulujemy całkowitą rezygnację z tego warunku.

- [7] Członkowie POB pozytywnie przyjęli także rozwiązania proponowane do wprowadzenia w zakresie W ustawie z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2022 r. poz. 699, 1250, 1726, 2127 i 2722 oraz z 2023 r. poz. 295) umożliwiające wykorzystania instytucji produktu ubocznego do substratów służących do produkcji biogazu lub biogazu rolniczego, które jednak muszą wpisywać się w art. 4 ust. 3 ustawy z dnia ... o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie biogazowni rolniczych. W tym zakresie, również ze względu na brak treści rozporządzenia nie jesteśmy zatem w stanie ustosunkować się do zakresu tych substratów, a w związku z tym postulujemy całkowitą rezygnację z tego warunku.
- [8] Podsumowując, należy wskazać, że rozwój sektora biometanowego w Polsce stanowi wyzwanie, które będzie mogło być zrealizowane tylko we współpracy pomiędzy wszystkimi interesariuszami: Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwem Klimatu i Środowiska, przedsiębiorstwami paliwowymi, gazowymi, ciepłowniczymi oraz branżą biogazową. W tym zakresie jako Polska Organizacja Biometanu chcielibyśmy przedstawić szerszy kontekst zmian, które należałoby rozważyć dążąc do wprowadzenia unormowań ułatwiających przygotowanie i realizację inwestycji w zakresie biogazowni rolniczych, ze szczególnym uwzględnieniem instalacji wytwarzających biometan z biogazu rolniczego.

1. INTEGRACJA INSTALACJI BIOMETANOWYCH Z SIECIĄ GAZOWĄ

- [9] Kluczowym elementem umożliwiającym uruchomienie sektora wytwarzania biometanu w Polsce, obok systemu wsparcia tego rodzaju działalności, jest zapewnienie możliwości technicznych wprowadzania tego rodzaju odnawialnego paliwa gazowego do dystrybucyjnych oraz przesyłowych sieci gazowych w Polsce.
- [10] Mając na uwadze szereg wyzwań natury technicznej związanych z możliwością przyłączenia instalacji biometanowych do sieci oraz transportu nimi nowego rodzaju paliw gazowych w postaci biometanu, które to jednak są do rozwiązania dzięki przeprowadzeniu stosownych inwestycji infrastrukturalnych, postuluje się wprowadzenie unormowań prawnych umożliwiających wprowadzanie dedykowanych taryf przesyłowych i dystrybucyjnych obejmujących paliwa gazowe z biometanu. Możliwość wygenerowania w ten sposób dodatkowych środków finansowych zapewni też możliwość większego zaangażowania przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie przesyłu lub dystrybucji paliw gazowych, które zyskają ekonomiczne podstawy do transportowania biometanu.
- [11] Powyższe rozwiązanie nie tylko umożliwiłoby sfinansowanie niezbędnych inwestycji infrastrukturalnych i sieciowych rozwiązujących aktualne problemy techniczne, ale także umożliwiłoby zasadnicze obciążenie tymi kosztami odbiorców końcowych paliw gazowych, którym szczególnie zależy na korzystaniu z ekologicznego paliwa w postaci biometanu. Innymi słowy, ciężar tych inwestycji, które w zasadniczej części finansowane są przecież ze środków pochodzących z taryfy, nie obejmowałby wszystkich odbiorców końcowych paliw gazowych (w tym chociażby tych w gospodarstwach domowych), a dotyczyłby jedynie odbiorców końcowych korzystających

z systemu gazowego w celu pozyskania biometanu. W konsekwencji stosownemu przeglądowi oraz uzupełnieniu powinno podlegać unormowania dotyczące zasad zatwierdzania taryf unormowane w ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2022 r., poz. 1385 tj. ze zm.) – dalej u.p.e. oraz rozporządzenia Ministra Energii w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz rozliczeń w obrocie paliwami gazowymi (Dz. U. z 2021 r., poz. 280 tj.).

- [12] Alternatywnie przysporzenie operatorom dystrybucyjnych systemów gazowych odpowiednich środków finansowych związanych z dostosowaniem sieci gazowych do transportu biometanu może polegać na wprowadzeniu taryfy dla wytwórców biometanu za wprowadzenie każdej kWh paliwa gazowego do sieci gazowej – przy czym to rozwiązanie powinno znaleźć odzwierciedlenie w poziomie kosztów kalkulowanych w ramach ustalenia ceny referencyjnej dla tego typu instalacji biometanowych.
- [13] Ostatecznie, w ramach trzeciego z dostępnych rozwiązań środki finansowe potrzebne dla dostosowania sieci gazowych do transportu biometanu mogłyby podlegać pełnej internalizacji na wszystkich odbiorców paliw gazowych, a więc stać się dodatkowym elementem taryfy przesyłowej lub dystrybucyjnej uwzględnianym przez Prezesa URE w ramach postępowania taryfowego dotyczącego każdego z operatorów systemów gazowych.
- [14] Ważną zmianą w zakresie określenia parametrów fizyko-chemicznych paliw gazowych, w tym biometanu, była nowelizacja rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 2 lipca 2010 r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu gazowego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1158, jednolita ustawa z późn. zm.), dalej: rozporządzenie systemowe. W tym zakresie jedną z kluczowych barier drastycznie ograniczającą

możliwości przyłączenia jest uregulowanie minimalnego poziomu ciepła spalania na poziomie 34 MJ/m³. Niemniej, ustawodawca nie unormował maksymalnego poziomu ciepła spalania, którego mogą wymagać przedsiębiorstwa sieciowe, co sprawia, że w wielu przypadkach wymagają oni doprowadzenia tego parametru do poziomu ponad 38 MJ/m³, co z fizycznego punktu widzenia nie jest do osiągnięcia nawet dla najbardziej oczyszczonego biometanu (bez konieczność jego wzbogacania dodatkową ilością węglowodorów ciężkich). Powodem takiego stanu rzeczy jest fakt transportowania tym systemem gazu ziemnego wzbogaconego innymi gazami o wyższej kaloryczności i ciepła spalania (np. uzupełnionego o propan), które powodują znaczące podniesienie tych parametrów w poszczególnych lokalizacjach. W tym zakresie, zgodnie z przyjmowanymi przez przedsiębiorstwa sieciowe instrukcjami ruchu i eksploatacji sieci wyznaczają one określone obszary rozliczeniowe ciepła spalania (ORCS) oraz przypisane do nich miesięczne średnie wartości ciepła spalania, które ze względu na skład chemiczny mogą okazać się nie do spełnienia przez instalacje biometanowe np. ciepło spalania nawet powyżej 40 MJ/m³.

- [15] W celu rozwiązania tego problemu postuluje się wprowadzenie do unormowań u.p.e. dotyczących zasad kształtowania przedmiotowych instrukcji obowiązku konieczności wydzielenia nowej ORCS, która częściowo będzie zasilana biometanem wprowadzanym do sieci gazowej w zawiązku z przyłączeniem nowej instalacji biometanowej, z bezpiecznym poziomem ciepła spalania, ale akceptowalnym i możliwym do osiągnięcia w ramach procesu technologicznego wytwarzania i oczyszczania biometanu.

[16]

- [17] Co więcej, wartym rozważenia byłoby określenie maksymalnego poziomu ciepła spalania, którego będą mogły wymagać przedsiębiorstwa sieciowe w ramach tworzenia nowych ORCS, ale na poziomie akceptowalnym z fizycznego punktu widzenia przez inwestorów instalacji biometanowych (bez konieczności jego uzdatnienia np. propan-butanem). Możliwy poziom oscyluje w granicach 36-38 MJ/m³, natomiast w celu możliwości tworzenia nowych odcinków sieci, szczególnie tych wyspowych zasilanych z instalacji biometanowej, postuluje się utrzymanie możliwości wykorzystania zakładanego w rozporządzeniu systemowym minimalnego poziomu 34 MJ/m³, a za zgodą stosownego przedsiębiorstwa sieciowego nawet o niższych parametrach ciepła spalania, jeżeli będzie to akceptowalne z punktu widzenia bezpieczeństwa prowadzenia ruchu sieciowego oraz oczekiwań lokalnych odbiorców końcowych.
- [18] Z kolei przedsiębiorstwa sieciowe w związku z koniecznością zmiany swoich instrukcji ruchu i eksploatacji sieci gazowych IRiES w przypadku przyłączenia instalacji biometanowej nie powinny też napotykać na barierę prawną w postaci zagrożenia braku zatwierdzenia takiej zmiany przez Prezesa URE. Podmioty te powinny bowiem uwzględniać interes publiczny polegający na konieczności zapewniania bezpieczeństwa energetycznego w zakresie zwiększenia poziomu krajowych możliwości produkcyjnych umożliwiających ograniczenie importu gazu zimnego oraz całkowitego wyłączenia takiego importu z Federacji Rosyjskiej, nawet jeżeli odbywałoby się to kosztem minimalnego obniżenia poziomu ciepła spalania w niektórych lokalizacjach. Dodatkowo, trzeba również przewidzieć podstawy prawne umożliwiające dokonanie zmiany parametrów dostarczanego paliwa gazowego do przyłączonych już odbiorców końcowych w ramach tak tworzonej nowej ORCS, bez ewentualnego odszkodowania obciążającego dane

przedsiębiorstwa sieciowe w skutek zmiany parametrów dostarczanego paliwa gazowego.

- [19] Przedsiębiorstwa sieciowe oraz inwestorzy instalacji biometanowych powinni mieć również zapewnioną alternatywną możliwość doprowadzenia biometanu do poziomu ciepła spalania funkcjonującego na danym ORCS w postaci skorzystania z dodatkowej usługi w zakresie kondycjonowania biometanu (np. poprzez dodanie propanu wzbogacającego kaloryczność i ciepło spalania paliwa gazowego). W tym zakresie wydaje się, że stosowne podstawy zawiera już §39 ust. 2 rozporządzenia systemowego, który daje przedsiębiorstwom sieciowym możliwość świadczenia usług dodatkowych, które mają na celu zapewnienie uzyskania przez biometan parametrów jakościowych spełniających wymagania danego ORCS. W tym zakresie wydaje się jednak, że należałoby doprecyzować na poziomie ustawowym w u.p.e. zasady świadczenia tego rodzaju usług, za które odpowiedzialne byłoby przedsiębiorstwo sieciowe, natomiast rzeczywiste koszty z tym związane obciążałoby inwestora instalacji biometanowej wraz z jednoznacznie ustalonym poziomem marży za świadczenia tej usługi.
- [20] W kontekście ewentualnych zmian treści rozporządzenia systemowego warto byłoby również wprowadzić możliwość uwzględnienia przez operatora systemu gazowego większych możliwych wahań poziomu ciepła spalania i zmienić aktualnie obowiązujący poziom (+/- 3%) na postulowany poziom +/- 10 %. Możliwość taka stanowiłaby doraźne rozwiązanie umożliwiające przyjęcie biometanu do sieci gazowej o ponadstandardowym poziomie ciepła spalania, zanim dojdzie do formalnego wyodrębnienia nowego ORCS.
- [21] W ramach rozporządzenia systemowego warto byłoby również jednoznacznie określić maksymalną częstotliwość prowadzenia pomiarów jakości

poszczególnych parametrów fizyko-chemicznych biometanu, potwierdzających możliwość jego wprowadzenia do danej sieci gazowej. Aktualne unormowania wprowadzają jedynie wskazania dotyczące minimalnej częstotliwości takich pomiarów, natomiast pozostawianie maksymalnego poziomu obowiązku dokonania takich pomiarów dyskrecjonalnej decyzji poszczególnych przedsiębiorstw sieciowych może znacząco utrudnić oraz spowodować wzrost kosztów operacyjnych po stronie instalacji biometanowej – nieuzasadniona i zbyt duża częstotliwość wymagania takich badań, które musi sfinansować inwestor. Istotne byłoby również doprecyzowanie skutków wykrycia w ramach przeprowadzonych badań niedotrzymania parametrów jakościowych w zakresie wstrzymania odbioru paliwa gazowego i możliwości oraz terminów wznowienia jego odbioru. Należy także rozważyć przeniesienie odpowiedzialności za zapewnienie parametrów jakościowych biogazu lub biometanu, w tym także prowadzenia pomiarów tych parametrów, w całości na operatora sieci za odpowiednim wynagrodzeniem. Takie rozwiązanie mogłoby stanowić odpowiedź na obawy inwestorów związane ze zbyt wysokimi kosztami dotyczącymi zarówno zapewnienia utrzymania tych parametrów, jak i ich pomiarów. Konsekwentnie należy także rozważyć przeniesienie na operatora sieci obowiązku instalacji sprężarki w miejscu przyłączenia oraz obowiązku dostosowania ciśnienia zatłaczanego gazu. Obecnie obowiązek ten nałożony jest na wytwórcę, zgodnie z pkt. 4.3. Załącznika do Rozporządzenia systemowego, co stanowi jedną z ważniejszych barier zatłaczania biogazu (biometanu) do sieci przesyłowej.

- [22] Kolejnym elementem, który należałoby rozważyć w zakresie zwiększenia poziomu integracji sieci gazowych z instalacjami biometanowymi jest wprowadzenie unormowań zachęcających przedsiębiorstwa sieciowe

do uwzględnienia inwestycji w budowę lub rozbudowę sieci gazowych (dystrybucyjnych lub przesyłowych) pod kątem zwiększenia potencjału przyłączania instalacji biometanowych w kluczowych lokalizacjach w przyjmowanych przez te przedsiębiorstwach planach rozwoju sieci. Obowiązek taki mógłby dotyczyć lokalizacji (odcinków sieci), gdzie wydano odmowę określenia warunków przyłączenia do sieci gazowej albo warunki te miałyby charakter przerywany, ze względu na brak całorocznej dostatecznej chłonności sieci umożliwiającej przyjęcie deklarowanej ilości biometanu.

- [23] Finalnie, należy również zaproponować konieczność podjęcia działań wspierających rozwój i rozbudowę sieci gazowych (w tym również odpowiednich urzędzeń rewersyjnych oraz kondycjonujących) z wykorzystaniem dedykowanych programów pomocy inwestycyjnej na realizację tego typu zadań o charakterze użyteczności publicznej. W tym zakresie duże pole do działania będą miały podmioty, które w szczególności będą dysponowały środkami unijnymi przeznaczonymi na cel transformacji w sektorze energetycznym, ze szczególnym uwzględnieniem rozbudowy sieci gazowych oraz poprawie ich eksploatacji w związku z możliwością transportu paliw gazowych w postaci biometanu.

2. UŁATWIENIA W PROCESIE INWESTYCYJNO-BUDOWALNYM

- [24] Poza wskazanymi wyżej kwestiami dotyczącymi integracji instalacji biometanowych z siecią gazową, postuluje się również wprowadzenie unormowań w zakresie ułatwienia oraz przyspieszenia poszczególnych etapów procesu inwestycyjno-budowlanego w instalacje biometanowe (m.in. decyzji środowiskowej, pozwolenia na budowę i pozwolenia na użytkowanie). Usprawnienia te mają na celu znaczące przyspieszenie

i ułatwienie prowadzenia inwestycji w zakresie tego typu instalacji zapewniających dostawę odnawialnego paliwa gazowego.

- [25] W pierwszej kolejności należy wskazać, że ze względu na konieczność budowy zdolności produkcyjnych w zakresie wytwarzania własnych zasobów odnawialnego i ekologicznego paliwa gazowego w postaci biometanu, a także mając na uwadze uniezależnienie się od kosztownych dostaw tego paliwa, całkowite i trwałe wstrzymanie takiego importu z Federacji Rosyjskiej oraz sprawną realizację unijnych celów polityki klimatyczno-energetycznej UE postuluje się objęcie tych inwestycji szczególnym reżimem prawnym jako inwestycji celu publicznego. W konsekwencji wymagane będzie wprowadzenie zmian do art. 6 ustawy o gospodarce nieruchomościami, *expressis verbis* precyzującej, że inwestycje w zakresie instalacji biometanowych są inwestycją celu publicznego w rozumieniu tej ustawy.
- [26] Dalej, należy też podkreślić, że zdecydowanie trzeba odejść od postulatów legislacyjnych umożliwiających lokalizowanie instalacji biometanowych (wchodzących w skład szerszego pojęcia instalacji OZE) wyłącznie w ramach zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Wdrożenie takiej regulacji *de facto* drastycznie wstrzyma rozwój projektów biometanowych, nawet jeżeli w ramach przepisów przejściowych ustawodawca zdecyduje się zachować wcześniej wydane decyzje o warunkach zabudowy dla tego typu inwestycji. Uzasadniając tę tezę, w pierwszej kolejności należy wskazać na niskie nasycenie obszaru Polski obowiązującymi planami miejscowymi, co oznacza, że w przeważającej części lokalizacji takie plany nie są przyjmowane przez właściwe władze samorządowe. Co więcej, projekty tego typu lokowane są również w miejscach dostępności substratów rolno-spożywczych, które mogą zostać

następnie wykorzystane w stosownych procesach biogazowych. W konsekwencji wymagana jest w tym zakresie swoista elastyczność w podjęciu decyzji inwestycyjnej sprowadzającej się do wskazania miejsca powstania danej instalacji biometanowej. W tym zakresie postuluje się zatem utrzymanie dotychczasowych zasad umożliwiających elastyczne określanie takich lokalizacji, ale w ramach decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Planowane unormowania powinny również zachowywać wcześniej wydane decyzje o warunkach zabudowy, które utrzymałyby swoją ważność.

- [27] Mając jednak na uwadze pożądaną współpracę inwestorów z władzami gmin, w których mogłyby być lokalizowane instalacje biogazowe, postuluje się by w drodze stosownych unormowań zobowiązać poszczególne rady gmin, aby przy uchwalaniu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy lub planów gospodarki niskoemisyjnej uwzględniały potencjalne lokalizacje pod inwestycje biogazowe. Studium jest obligatoryjnym dokumentem przyjmowanym przez poszczególne gminy w celu przedstawienia polityki przestrzennej realizowanej na terenie danej gminy. Z kolei plan gospodarki niskoemisyjnej to dokument strategiczny, którego celem jest określenie planów rozwoju gminy w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, pozwalającej osiągnąć korzyści środowiskowe, społeczne i ekonomiczne. Wprowadzenie obowiązku uwzględniania potencjalnych lokalizacji pod inwestycje biogazowe pozwalałoby na uspoźnienie oczekiwań władz samorządowych oraz potencjalnych inwestorów, którzy przy planowaniu inwestycji mogliby uwzględniać lokalizacje wskazane przez gminę w studium lub planie. Niemniej, odrębnie niż w przypadku miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisy studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz planów gospodarki niskoemisyjnej nie mają charakteru wiążącego

i inwestorzy w ramach decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego mogliby starać się o zgodę na zlokalizowanie instalacji biogazowej także w innym miejscu niż te wskazane w danym studium lub planie. Alternatywnie można znaleźć inny dokument o charakterze planistycznym, który pozwalałby wskazywać potencjalne lokalizacje pod inwestycje biogazowe, pozostawiając jednak stosowną swobodę w wyborze takich lokalizacji inwestorom. Uwzględnienie takich działań z pewnością ułatwi współpracę i koordynację polityki przestrzennej między inwestorami, a gminnymi władzami samorządowymi.

[28] Natomiast, w celu przyspieszenia budowy i rozpoczęcia eksploatacji instalacji biometanowych, a co za tym idzie, dostarczania do polskiego systemu gazowego dużej ilości odnawialnych paliw gazowych, wyprodukowanych w zeroemisyjnych instalacjach, konieczne jest dokonanie zmian w wybranych regulacjach dotyczących procedur administracyjnych. W konsekwencji w zakresie postępowań administracyjnych prowadzonych w zakresie uzyskiwania poszczególnych dokumentów inwestycyjno-budowlanych, otrzymywanych przez inwestora w celu realizacji budowy instalacji biometanowej tj:

- decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego
- zgody wodnoprawnej,
- pozwolenia na budowę,
- pozwolenia na użytkowanie

[29] a także zasady składania i rozpatrywania środków odwoławczych w odniesieniu do tych decyzji, należy przyjąć rozwiązania zmierzające do umożliwienia jak najszybszego wykonania ich przez wytwórcę oraz skrócenia czasu uzyskania przez te decyzje przymiotu ostateczności i prawomocności. W tym zakresie postuluje się wprowadzenie szczególnych

unormowań proceduralnych, które wyznaczałby organowi prowadzącemu dane postępowanie wiążący termin na rozstrzygnięcie danej sprawy (np. 90 dni od dnia złożenia kompletnego wniosku) tak, aby dać inwestorom gwarancję sprawnego procedowania spraw dotyczących inwestycji w instalacje biometanowe.

[30] W tym zakresie kluczowe będzie też zabezpieczenie terminowości uzyskania stosownych uzgodnień, opinii, zgód itp. innych organów zaangażowanych w proces wydania danej decyzji administracyjnej (w szczególności Regionalnych Dyrektorów Ochrony Środowiska w przypadku decyzji środowiskowych). Postuluje się zatem, aby brak wyrażenia stosownego stanowiska w sprawie przez organ współdziałający w wyznaczonym terminie np. 14 dni traktowane było jako brak zastrzeżeń do wniosku o wydanie stosownej decyzji (wykorzystanie koncepcji tzw. milczącej zgoda organu w przypadku niedochowani terminu).

[31] Z kolei odwołanie od takich decyzji administracyjnych wnosiłoby się w przyspieszonym terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji stronie albo w terminie 30 dni od dnia obwieszczenia lub doręczenia zawiadomienia o wydaniu decyzji. Przedmiotowe odwołanie musiałoby zawierać zarzuty odnoszące się do decyzji, określa istotę i zakres żądania będącego przedmiotem odwołania oraz wskazywać dowody uzasadniające to żądanie. Rozpatrzenie samego odwołania od decyzji również musiałoby następować w ściśle określonym terminie np. 60 dni od dnia jego wpływu. Warto też zaproponować, aby w postępowaniu przed organem wyższego stopnia lub przed sądem administracyjnym nie można było uchylić stosownej decyzji dotyczącej instalacji biometanowej w całości ani stwierdzić ich nieważności w całości, gdy wadą dotknięta jest tylko część decyzji dotycząca części

inwestycji w zakresie instalacji biometanowej wraz z zespołem urządzeń służących do wyprowadzenia paliwa gazowego do sieci.

[32] W celu wyegzekwowania przestrzegania wskazanych powyżej szczególnych terminów na przeprowadzenie stosownego postępowania albo odwołania od danej decyzji byłby one zabezpieczone odpowiednią administracyjną karą pieniężną w wysokości 1000 zł za każdy dzień zwłoki. Stosowna kara byłaby wymierzana przez organ wyższego stopnia, a w przypadku spraw dotyczących odwołania od decyzji przez ministra właściwego ze względu na przedmiot prowadzonego postępowania tj. środowiska, gospodarki wodnej albo budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa.

[33] Stosownemu przyspieszeniu mogłyby również ulec ewentualne postępowania sądowno-administracyjne w sprawach dotyczących decyzji administracyjnych służących realizacji inwestycji w zakresie instalacji biometanowych. W tym zakresie proponuje się, aby do tego rodzaju postępowań stosować przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2022 r. poz. 329 i 655), z wyłączeniem art. 61 § 3 tej ustawy, a dodatkowo także z tym zastrzeżeniem, że:

- 1) przekazanie akt i odpowiedzi na skargę następuje w terminie 15 dni od dnia otrzymania skargi;
- 2) skargę rozpatruje się w terminie 30 dni od dnia otrzymania akt wraz z odpowiedzią na skargę.

Co więcej, termin rozpatrzenia skargi kasacyjnej od wskazanych decyzji administracyjnych, wynosiłby 3 miesiące od dnia jej wniesienia.

[34] Ze względu na możliwość nieuzasadnionego blokowania potencjalnych inwestycji, kluczowe wydaje się również ograniczenie możliwości udziału tworzonych *ad hoc* organizacji społecznych, których jedynym celem byłoby

opóźnianie inwestycji w instalacje biometanowe. W celu wyeliminowania tego rodzaju ryzyk proponuje się, aby w postępowaniach w przedmiocie wydania wskazanych decyzji, przepis art. 31 Kodeksu postępowania administracyjnego znajdował zastosowanie jedynie do organizacji społecznej, która została wpisana do właściwego rejestru co najmniej rok przed wystąpieniem przez tę organizację z żądaniem dopuszczenia jej do udziału w postępowaniu. Proponowana regulacja potwierdzałaby rzeczywisty charakter tego rodzaju organizacji, która od dłuższego czasu byłaby zaangażowana w dbanie o zrównoważony rozwój, z uwzględnieniem kwestii środowiskowych, a nie wyłącznie utworzona w celu zablokowania lub opóźnienia realizacji inwestycji w instalację biometanową.

[35] Mając na uwadze kwestie środowiskowe oraz korzystny wpływ funkcjonowania instalacji biometanowych w zagospodarowanie różnego rodzaju biodegradowalnych odpadów, a także sprzyjającej ograniczeniu emisji do atmosfery gazów cieplarnianych oraz metanu (np. z obornika czy gnojowicy składowanych na naturalnych przyzmach) warto rozważyć zwiększenie rocznej przepustowości biometanu tego typu instalacji, jako przedsięwzięć, które nawet choćby potencjalnie znacząco nie oddziałują na środowisko. W konsekwencji zwolnione z obowiązku uzyskiwania decyzji środowiskowych mogłyby być instalacje umożliwiające **wytwarzanie do 10 mln m³/rok biometanu, czyli ekwiwalentnej ilości odpowiadającej instalacji OZE o mocy zainstalowanej do 5 MW.**

[36] Mając także na uwadze, że zasadnicza część instalacji biometanowych może być lokowana na gruntach o charakterze rolnym, a dodatkowo tego typu instalacje niewątpliwie są związane z działalnością rolno-spożywczą, stanowiące *de facto* niezbędne uzupełnienie takiej działalności oraz ostatnie ogniwo w ramach gospodarki o obiegu zamkniętym proponuje się

wyeliminowanie ograniczeń związanych z wykorzystaniem gruntów rolnych w ramach inwestycji w instalacje biometanowe. W tym zakresie można zaproponować, że w przypadku transakcji oraz inwestycji związanych z realizacją instalacji biometanowej zastosowania nie znajduje ustawa z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego oraz ustawa z 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

- [37] Jako ostatni postulat należy uwzględnić możliwość budowy lub rozbudowy sieci gazowych w oparciu o realizowane inwestycje biometanowe. W konsekwencji budowa tego rodzaju sieci, które choćby częściowo byłyby zasilane z wykorzystaniem biometanu unormowaniami zawartymi w ustawie z dnia 24 kwietnia 2009 r. o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu, które ułatwiłyby i przyspieszyły proces gazyfikacji i budowy sieci gazowych w regionach, w których powstaną instalacje biometanowe. Z drugiej strony będzie to również pozytywnie wpływać na powiększenie zdolności przyłączeniowych tego typu instalacji do systemu gazowego, który w ramach rozbudowy zdolności sieciowych i chłonności poszczególnych stref będzie mógł przyłączyć więcej instalacji biometanowych.

* * *

W razie jakichkolwiek wątpliwości co do powyższej treści, proszę o kontakt.

Z poważaniem,

Michał Tarka

Polska Organizacja Biometanu, ul. Mokotowska 33/35, 00-560 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Tomasz Bukowski, Krzysztof Kowalski, Marcin Moksa, Marcin Orłowski, Sylwia Stępniewska-Idzior